

וזו היא מידת אדם רע, שרואה את אשתו ויצאה לשוק וראשה פרוץ, וטווח בשוק [צ ב], ופרומה בכגדיה משני צידיה, ורוחצת עם בני אדם, ואינו מגרשה. ותמהינן: וכי אשה הרוחצת עם בני אדם, סלקא דעתך, מעלה אתה בדעתך לומר שזו מידה רעה בלבד אם אינו מגרשה?

הרי באשה זו יש רגלים לדבר שזונה היא, ואסורה היא לו.⁽⁸⁾

אלא, רוחצת במקום שבני אדם רוחצין. דהיינו, לאחר שגמרו להתרחץ היא נכנסת לשם, בעודם שם.

ב-צ זו מצווה מן התורה לגרשה, שנאמר "כי מצא בה ערות דבר, ושלחה מביתו".

והשתא מפרשינן לסיפיה דהאי קרא "הלכה והיתה לאיש אחר".

אותו אדם שלוקחה, הכתוב קראו "אחר"! לומר, שהוא אינו "בן זוגו, אינו באותה דרגה לראשון.

שהרי זה, הוציא רשעה מתוך ביתו. וזה השני, הכנים את אותה רשעה לתוך ביתו.

ועל דרך זה מתפרש המשך הפסוק "ושנאה האישה האחרון, ושלחה מביתו".

אם זכה השני, יקיים בה "שלחה", שנאמר "ושנאה האישה האחרון".

ואם לאו, אם אינו מוציאה, הרי היא קוברתו. שנאמר בהמשך הפסוק "או כי ימות האיש האחרון", שזה הוא עונשו. וכדאי הוא במיתה, לפי שזה הוציא רשעה מביתו. וזה הכנים אותה רשעה לתוך ביתו.

נאמר במלאכי [כב] "כי שנה שלח".

רבי יהודה אומר: הכי דרשינן: "אם שנאתה, שלח".

רבי יוחנן אומר: הכי דרשינן שנאו המשלח.⁽⁹⁾

ולא פליגי — הא דדרש רבי יוחנן שנאו המשלח, המדובר הוא בזיווג ראשון.

הא דדרש רבי יהודה, בזיווג שני. לפי שהמגרש בזיווג שני אינו צער כל כך כמו המגרש מזיווג ראשון.⁽¹⁰⁾

9. עוד פירוש הביא רש"י דלר' יהודה שנאת שלח כר' עקיבא שאין צריך טעם כדי לגרשה. ולר' יוחנן אם שנואה לפני המקום שלח, וכבית שמאי, ואפילו לבית הלל הוא שנאו. והקשה המשנה למלך בשם מהריב"ל, הא בגמ' אמרינן ולא פליגי הא כזיווג ראשון וכו' ולגירסת רש"י פליגי דהא כר' עקיבא והא כבית שמאי? ותיריך דר' יהודה ור' יוחנן פסקו כבית שמאי שאסור לגרשה אלא אם כן מצא ערות דבר בזיווג ראשון, ובזיווג שני פסקו כר' עקיבא שיכול לגרש סתם. וברש"ש ביאר שבזיווג שני יכול

כן הוא מגונה וע' מהרש"א ובשולחן ערוך יו"ד ק"ד איתא דברים המאוסים שדרכו של אדם קצה בהן אם נתערבו בתבשיל, אם ההיתר רבה עליו מותרים, וכתב הגר"א שם וזה שכתב בסוף גיטין יש לך אדם שזוכה נופל וכו' אינו נקרא רשע!

8. הפני יהושע תמה מנא לן שחובה לגרשה הרי אין עדים שזינתה. ותיריך הבית מאיר [סי' ו, ט"ז] שהברייתא כאן הביאה את דברי רבי מאיר, ודעת ר' מאיר לעיל פט. שאפילו אכלה בשוק תצא.

דאמר רבי אלעזר¹¹ כל המגרש את אשתו הראשונה, אפילו מזבחה מוריד עליו דמעות. שנאמר [מלאכי ב'] "וזאת שנית תעשו, כסות דמעיה את מזבחה ה', בכי ואנקה בה, והיא חברתך ואשת בריתך".

הדרך עלך המגרש

וסליקא לה מסכת גיטין

למי שעשאה כלי. וכן כתב הפרי חדש [אה"ע קי"ט, ג].

11. כתב הבית יוסף [קיט] דהיינו דווקא כשמגרשה בעל כרחיה והקשה הט"ז דאם כן היה לגמ' לחלק בין גירשה בעל כרחיה לגירשה מרצונה. ותירץ דמהא דכתיב אשת נעורין משמע שמדובר על זיווג ראשון.

לגרש סתם משום שכבר נמצא בה ערוות דבר תחת בעלה הראשון.

10. הרש"ש כ' דדווקא בחור עם בתולה נקרא זיווג ראשון, ודייק כן מהפסוק שהביאה הגמ' דקאמר אשת נעורין — הינו שלקחת בימי נעורין, ואשת בריתך — שלקחה בעודה בתולה כדאמר י' בסנהדרין אין האשה כורתת ברית אלא